

Seisukohad arvamustele ja ettepanekutele

planeerimisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (strateegiliste investeeringute ekspressrada) eelnõule 906SE

21.08.2026

Laekunud arvamus	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukoht
Eesti Taastuvenergia Koda (14.05.2026)	
Edastame Taastuvenergia Koja ettepaneku planeerimisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule 906 SE, mille eesmärk on luua strateegiliselt oluliste investeeringute elluviimiseks eraldi kiirendatud menetluskord („ekspressrada“). Eelnõu lisana 1 on lisatud Vabariigi Valitsuse määruse kavand, kus sätestatakse strateegiliselt olulise investeeringu kindlaksmääramise täpsemad nõuded. Eelnõu § 2 lõike 2 punkti 5 järgi kuulub strateegiliselt oluliste investeeringute hulka taastuvatel energiaallikatel põhinevate või taastuvate energiaallikate kasutamist võimaldavate juhitavate elektritootmise- või salvestuskäitiste rajamine ja käitamine, või energiatootmises fossiilkütuste asendamine taastuvate energiaallikatega. Samas ei kuulu seaduseelnõu seletuskirja järgi nende investeeringute hulka tuulepargid. Ometi peab ekspressraja loomine seaduseelnõu seletuskirja järgi suurendama Eesti investeerimiskeskonna konkurentsivõimet ning toetama kliimaeesmärkide ja energiajulgeoleku saavutamist. Tuulepargid on suuremahulised investeeringud, mis võimaldavad toota täiendavat puhtast elektrit kõige konkurentsivõimelisema hinnaga. Puhta elektri kättesaadavus omakorda elavdab Eesti majandust, aidates siia meelitada uusi investeeringuid, ning loob võimaluse elektrifitseerimise ja puhaste kütuste tootmise kaudu vähendada kasvuhuonegaaside heidet kõigis sektorites. Kuna ka Lätis ja Leedus on tuulepargid ekspressrajaga hõlmatud, siis tuleks ka Eestis tuuleparkidele sarnane võimalus luua, kui me ei taha kaotada naaberriikidele konkurentsivõimes. Hetkel olemasolevate ja kavandatavate meetmete mõju pooleliolevate tuuleenergia projektide edenemisele on piiratud ning täiendav sekkumine	Ettepanek: mitte arvestada Samasisulise ettepaneku on arvamuse andja teinud ka eelnõu menetlemise ajal. Vaatamata sellele, et tuuleenergeetika on kindlasti oluline valdkond, ei sobi tuulepargid loodava instrumendi fookusega. Eelnõu väljatöötamise peamine eesmärk on olnud võimaldada strateegiliselt oluliste tootlike investeeringute (tööstus, tootmine ja nendega seotud valdkonnad) võimalikult sujuvat realiseerimist Eestis. Tootmishoonete puhul on mõju üldjuhul koondunud ehitise enda ja selle vahetu ümbruse piiridesse, mis võimaldab rakendada tõhusalt eelnõuga pakutud lahendusi. Tuulikute mõju ümbritsevale elu- ja looduskeskkonnale on aga väga erinev tavapärasest tööstusehitisest. Tuulepargid ei ole kompaktsed punktobjektid, vaid koosnevad ruumiliselt hajusatest rajatistest, mille mõju ulatub laiale territooriumile. Tuuleparkide puhul on väljakutseks asukohavalik ja erinevad keskkonnauuringud, sh lindude rändekoridoride küsimused, mis on ajamahukad ja tavalisemate tööstusobjektide puhul probleemiks üldjuhul ei ole. Lisaks, tuuleenergeetika arendamiseks on kehtiva õiguse kohaselt juba kehtestatud mitu erandit. Näiteks: • suurte tuuleparkide kavandamiseks on juba praegu olemas tõhus riigi tasandi menetlus – asukoha eelvaliku alusel kehtestatav riigi eriplaneering (REP). REP-i ühe-etapiline menetlus võimaldab liikuda asukoha eelvaliku etapist (sh vajalike uuringute läbiviimine) vahetult projekteerimistingimuste menetlusse ning

riigi poolt vajalik. Planeerimisseaduse kehtivad ja hetkel menetluses olevad muudatused ei too leevendust juba menetluses olevate tuuleenergia planeeringute takistustele ning senini puudub näide olukorrast, kus riik oleks maismaatuulepargi rajamiseks algatanud riigi eriplaneeringu. Parasjagu Kliimaministeeriumis kavandatav nõ tuulehoo boonus motiveerib kohalikelt omavalitsustelt saadud tagasiside põhjal eelkõige neid omavalitsusi, kes olid juba varem tuuleparkide arendamise suhtes soosival seisukohal, kuid ei aita vähendada vastuseisu piirkondades, kus arendus on pidurdunud. Seega teeme ettepaneku, et strateegiliselt oluliste investeeringutena oleks võimalik käsitleda ka tuuleparke näiteks alates elektrilise nimivõimsusega 50 MW eeldusel, et samas mahus ehitusõigust andev planeering (kohaliku omavalitsuse eriplaneering või detailplaneering) on läbinud Keskkonnaameti kooskõlastuse.	sealt edasi ehitusloa andmiseni. Kuigi seadus seob tuuleelektrijaamade puhul REP-i võimalikkuse eelduslikult alates 400 MW kavandatavast võimsusest, ei välista kehtiv õigus ka väiksema võimsusega tuuleparkide käsitlemist strateegilise huviga objektidena (sellisel juhul tuleb huvi olemasolu hinnata konkreetse projekti asjaolusid arvestades ja teha vastav otsus); • Riigikogu menetluses olnud planeerimisseaduse muutmisega (683SE) nähakse ette kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) kaotamine alates 01.01.2027 ja asendamise detailplaneeringuga. Pooleliolevad KOV EP-d saab menetleda lõpuni, kuid uute arenduste puhul muutub menetlus lihtsamaks, kuna detailplaneeringu puhul ei nähta ette asukoha eelvalikut; • ka KOV EP-d ennast on tuuleenergeetika vajadustest tulenevalt üle vaadatud – nt alates 2023. aastast saab tuuleparke planeerida KOV EP asukoha eelvaliku etapi alusel detailset lahendust välja töötamata. Seega, tuuleparkide puhul ei näi kitsaskoht olevat tõhusa menetluskorra puuduses, vaid menetlusnormidest mittesõltuvad tegurid (nt põrkuvad huvid), mida aga ei saa lahendada käesoleva eelnõuga. Lisaks, märgime, et ettepanek puudutab määruse kavandit, mille põhjal koostatakse eraldi eelnõu.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (05.06.2026)	
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi <i>Kaubanduskoda</i>) tänab võimaluse eest avaldada arvamust planeerimisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (strateegiliste investeeringute ekspressrada) 906 SE eelnõu kohta. Kaubanduskoda toetab eelnõuga plaanitavaid muudatusi, kuna need kiirendavad oluliste investeeringute puhul menetluse kiirust.	Ettepanek: võtta teadmiseks